

چرا در مرگ مغزی، بیمار تا مدتی دارای ضربان قلب و تنفس می‌باشد؟

قلب تا زمانی که دارای اکسیژن‌رسانی باشد، به ضربان خود ادامه می‌دهد در بیمار مرگ مغزی، دستگاه تنفس مصنوعی (ونیتلاتور) اکسیژن لازم را برای ضربان قلب فراهم خواهد کرد و به محض جدا کردن دستگاه از بیمار قلب هم از کار خواهد افتاد.

آیا مواردی از مرگ مغزی بوده است که بهبود یافته باشند؟

خیر، امکان بهبودی و برگشت بیمار مرگ مغزی به هیچ عنوان وجود ندارد. مواردی که شنیده می‌شود که بیمار مرگ مغزی بهبود یافته‌اند در واقع مرگ مغزی نبوده‌اند.

اهدای عضو شروعی که با یک پایان رقم می‌خورد

اعضای قابل اهدا شامل قلب، ریه ها، کبد، روده ها، لوزالمعده، و کلیه ها می‌باشد. علاوه بر این اعضا برخی از بافت‌های بدن نیز قابل پیوند می‌باشند. با اهدای قرنیه می‌توان بینایی را به فردی که دچار صدمه شدید به چشم شده را باز گرداند، تاندون و غضروف باعث بازسازی اعضای آسیب دیده مربوطه می‌شوند، پیوند استخوان می‌تواند مانع قطع عضو در سرطان استخوان شود، دریچه قلب برای کودکان با بیماری مادرزادی دریچه ای و بزرگسالان با دریچه آسیب دیده به کار می‌رود، پیوند پوست نجات بخش بیماران با سوختگی شدید می‌باشد، پیوند مغز استخوان تنها درمان ممکن در بعضی از سرطانهای خون می‌باشد.

برخلاف عضو، بافت می‌تواند ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد از مرگ فرد اهداء شود و حتی می‌توان آن را برای مدتهای طولانی ذخیره کرد.

مرگ مغزی چیست؟

در مرگ مغزی، خون‌رسانی به مغز متوقف شده، اکسیژن‌رسانی به آن انجام نمی‌گیرد. مغز تمام کارکرد خود را از دست می‌دهد و دچار تخریب غیر قابل برگشت می‌گردد. اگر چه پس از مرگ مغزی اعضای دیگر از جمله قلب، کبد و کلیه‌ها هنوز دارای عملکرد هستند بتدریج در طی چند روز آینده از کار خواهند افتاد. بیمار مرگ مغزی، صحبت نمی‌کند، نمی‌بیند، به هیچ‌یک از تحریکات خارجی پاسخی نمی‌دهد و بدون استفاده از دستگاه تنفس مصنوعی قادر به تنفس نخواهد بود.

علل شایع مرگ مغزی کدامند؟

تصادفات رانندگی، وارد آمدن ضربه شدید به سر، سقوط از ارتفاع، غرق شدن در آب، مسمومیت‌ها، خونریزی داخل مغز و همچنین سکته مغزی.

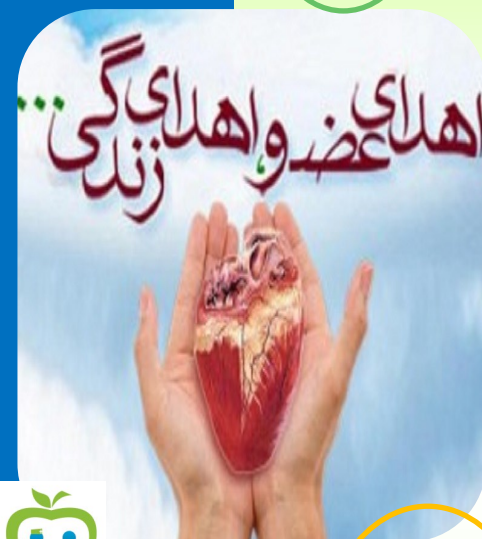
مرگ مغزی چگونه رخ می‌دهد؟

هرگونه آسیب شدید به مغز می‌تواند منجر به تورم بافتی شود. از آنجائی که در یک فضای بسته (استخوان جمجمه) قرار دارد و جایی برای این افزایش حجم وجود ندارد بر بخش‌های پائین تر مغز (ساقه مغز) فشار آورده، مانع جریان گردش خون به قسمت‌های بالایی می‌گردد و بیش از پیش مانع اکسیژن‌رسانی می‌شود. این فرآیند ممکن است در عرض چند دقیقه یا چند روز به درازا بکشد. قلب به کمک دستگاه‌های تنفس مصنوعی به فعالیت ادامه داده به اعضای دیگر اکسیژن می‌رساند درحالی که بافت مغز و ساقه مغز که وظیفه کنترل تنفس و ضربان قلب را برعهده دارند، از این ماده حیاتی اکسیژن محروم مانده، دچار مرگ می‌شوند.

اهدای عضو در

بیماران مرگ

مغزی

تهیه کننده: مرضیه ساعدی

کارشناس ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه

سوپروایزر آموزش سلامت

تأیید کننده: دکتر حمزه دهقانی زاده

متخصص جراحی مغز و اعصاب

در صورت هر گونه سوال می‌توانید در

ساعات اداری با شماره زیر تماس بگیرید:

۰۵۸۳۲۲۹۷۰۱۰ - ۱۲

۰۹۱۵۴۴۱۵۴۴۶

جهت دریافت این فایل آموزشی به سایت

بیمارستان امام علی (ع) به آدرس زیر

مراجعه کنید: WWW.NKUMS.ac.ir

لازم است بدانیم:

- در هر ۱۰ دقیقه یک نفر به لیست انتظار پیوند اضافه می شود.
- در هر ۱۲ ساعت یک بیمار موفق به دریافت عضو می شود و به زندگی باز می گردد.
- در هر ۲ ساعت یک بیمار نیازمند به پیوند جان خود را از دست می دهد.
- روزانه ۷ تا ۱۰ نفر به علت نرسیدن عضو پیوندی در ایران فوت می شوند
- هر فرد مرگ مغزی می تواند با اهدای ارگانهای حیاتی خود جان ۸ تا ۸ نفر را از مرگ حتمی نجات داده و با اهدای بافت و نسوج خود ۵۳ نفر را از معلولیت رهایی بخشد.

اهدای عضو اتفاق همه داشته های انسان برای حیات مجدد است

وقتی از عمل اهدا عضو از نظر اخلاقی و انسانی آن هم از حیث مبانی به دور از وارد شدن در جزئیات آن حرف می زنیم که در آن انسانی یک عضو بدن خود را به انسان دیگر می بخشد، این کار از نظر احسان و ايثار یک ارزش اخلاقی به حساب می آید. خداوند سبحان درباره آن می فرماید:

«وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ» (حشر/ ۹)

برای حفظ و زندگی بخشی به انسانی می توان به این آیه قرآن اشاره کرد که خداوند پس از بیان اینکه هر کس انسانی را بدون ارتکاب قتل یا فسادی در روی زمین بکشد، چنان است که گویی همه

تصورات نادرست در مورد اهدای عضو:

- **این تصور نادرست است که** اگر پزشکان تیم اورژانس بدانند بیمار شما دهنده عضو پیوندی است، تلاشی برای حفظ جان بیمار نخواهند کرد.
- **این تصور نادرست است که** برای بیماری که در لیست انتظار پیوند قرار می گیرد؛ وضعیت اجتماعی - اقتصادی تعیین کننده تر از وضعیت طبی بیمار است.
- **این تصور نادرست است که** اگر کارت اهدای عضو داشته باشید و یا در گواهینامه شما تمایل به اهدای عضو ثبت شده باشد حتما جهت اهدای اعضای شما اقدام خواهد شد.
- **این تصور نادرست است که** بیماری زمینه ای مانع اهدای عضو خواهد شد. لازم به ذکر است فقط ابتلا به بیماری بدخیم و عفونت با ویروس نقص ایمنی (HIV) مانع اهدای عضو می شود.
- **این تصور نادرست است که** امکان اهدای عضو در افراد پیر امکانپذیر نمی باشد.
- **این تصور نادرست است که** اگر قرار باشد اعضای بیماری که مرگ مغزی است، اهدا شود سود خوبی به خانواده او خواهد رسید.
- **این تصور نادرست است که** اهدای عضو ظاهر متوفی و طریقه به خاک سپردن متوفی را تحت تاثیر قرار میدهد.
- **این تصور نادرست است که** دین من اهدای عضو را تأیید نمیکند.
- **این تصور نادرست است که** آب مروارید مانع پیوند قرنیه میشود.

انسانها را کشته و می فرماید: «و من أحيها فكأنما أحيأ الناس جميعاً؛ (مائده، ۳۲) و هر کس، انسانی را از مرگ رهایی بخشد، چنان است که گویی همه مردم را زنده کرده است.

دین ما بسیار غنی است و دارای فرهنگ بسیار خوبی در مورد خیرات هستیم. باید این عقیده تقویت شود که قلبی که اهدا می شود به نوعی توشه راه قیامت فرد است و اهدای عضو او نوعی باقیات و صالحات محسوب می شود. اگر این تصور تقویت شود که اهدای عضو فرصتی برای عزیز از دست رفته برای گذر خطرناک از گور و قیامت است حتما خانواده فردی که مرگ مغزی شده است راحت تر اجازه اهدا می دهد. که حضرت علی در این مورد می فرماید: وای من، بنالم از کمی توشه که ره بسی دراز است و علی زاد و توش بسیار محتاج در نیاز.... و همچنین می فرمایند احسان و کمک به بندگان خدا زاد و توشه مناسبی برای جهان پس از مرگ است.

امام خمینی (ره) در زمره فقیهان نواندیشی قرار دارد که سرفصلی جدید در رویکرد فقه به مسائل و موضوعات نو پیدا عرضه کرده است. از جمله مواردی که در عصر حاضر مورد توجه فقیهان واقع شده و با توجه به ابتلای بسیاری از مردم به آن و ضرورت پاسخ گویی به آن در فقه استدلالی و فتوایی رخ نموده، پیوند اعضاء از بدن افراد زنده و یا مردگان به مرگ مغزی است. مورخ ۱۳۶۸/۲/۲۹ (۷ جمادی الاول ۱۳۹۹) طبق فتوای ایشان در مورد اهدای عضو از مرگ مغزی چنان چه حیات انسان دیگری متوقف بر این باشد، با اجازه صاحب قلب یا کبد و امثال آن جایز است.